בבא בתרא קנא

עניין: הנה אנכי הולך למות

מהר״ם שיף סוף ב״ק

רק במה שאמר עוד השבעה לי כיום כו׳ נ״ל לפרש עוד כי הדין סימן ר״נ מצווה מחמת מיתה אפילו כתב וזיכה וקנה מיד בכל מיני הקניות שבעולם יכול לחזור בו. ופי׳ מצווה מחמת מיתה אם פירש מחמת מיתה וי״א אפילו לא פי׳ אלא שנראה מתוך דבריו שהוא נותן מחמת מיתה כגון שמתאונן על מיתתו וכיוצא בזה. מיהו אם פירש בהדיא שנותן במתנת בריא במהיום קנה [ולכך היה יעקב מתירא שבמה שאמר הנה אנכי הולך למות הוי כמתאונן על מיתתו ולא מהני שום קנין לזה אמר השבעה לי כיום כמתנת בריא מהיום] וק״ל. עפ״ז יאמר הנה אנכי כו׳ כי יעקב נתן לו דבר מועט

מהרי״ל דיסקין
פרשת תולדות

ויאמר יעקב השבעה לי כיום. עיין מהר״ם שיף (סוף ב״ק) דהקשה למה הי׳ צריך שבועה על המכירה, ותירץ לפי מה דאיתא בחו״מ (סי׳ ר״ט) אעפ״י שאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, אבל אם הוא נשבע על זה לקיים המקח חייב לקיים, וענין יתרון הבכורה הוי כדבר שלא בא לעולם, ולכן הי׳ דורש ממנו שבועה לקיים המקח. והקשה עוד למה נתן לו לחם הלא הוא לא בקש כי אם הנזיד עדשים. ותי׳ שיכול להיות שהנזיד עדשים לא הי׳ בו שוה פרוטה ורצה לעשות קנין בפרוטה, וכדי שלא יהי׳ כמצוה מחמת מיתה שאמר הנני הולך למות, דדינא הוא שיכול לחזור, לזה אמר השבעה לי כיום, כמתנת בריא מהיום. ע״ש שהאריך בזה. אבל אחר כל זה קשה לפי״ד יש מרבותינו שאמרו שמה שאמר הנני הולך למות הוא מפני שהי׳ לו חולי מחמת עיפות ורעב, וא״כ מה יועיל לו השבועה, הא קיי״ל האדם בשבועה פרט לאנוס, ויתכן לומר דמשום זה נתן לו לחם, דמקודם יאכל לחם שיצא ממנו החולי רעבון ולא יהי׳ אונס ויתיישב דעתו ואח״כ ימכור לו את הבכורה בעד נזיד עדשים, והי׳ נותן לו הלחם מקודם להחיותו ולהבריאו שישוב לאיתנו כדי שתהי׳ אח״כ מכירת הבכורה מבלי אונס ובדעת צלולה כדי שתהי׳ מכירה קיימת.

כתב סופר פרשת תולדות

וישבעם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו מלקלקים הול״ל רק על הברכה ואשר ברכו מיותר ועוד הלא גם עבור הבכורה שכא אותו ולמה כתיב על הברכה, ואמרתי בדרוש בשנפרש הכא אני הולך וכו׳ למה זה לי בכורה ועיי׳ רמב״ן, וכ״ל דאיתא בתשובת הריב״ש דרלה השואל להוכיח דבשבועה חל קנין בדבר שלא בא לעולם דהא מכר הבן בחיי האב מה שייכם מאביו הוי דשלב״ל ואיך מכר עשו ליעקב הבכורה וע״כ דבשבוע׳ מהני והוא כשבע לו, וכיב״ש דחה דקושם מ״ת הי׳ הדין דמקנה דשלב׳ל, והכא מבואר גם למ״ד אדם מקנה דשלב״ל אם מת הבן בחיי האב בעלה המכירה דבני בנים אומרים אבן מכה אבוה דאבא קאתינא, ואומר מעתה כי זה מחשבת עשו שמכר הבכורה ליעקב להיות הולך למות וכ׳ רמב״ן שמעותד למות כי הולך במקום סכנה במקום חיות ולסטין, ומבואר שקבוב שיומת הוא בחיי האב ובעלה המכירה ויעלו בניו חלק הבכורה וע״ז שייך ומכר ליעקב והיינו אנכי הולך למות וימות בחיי האב ולמה זה לי לייקא הבכורה הלא אני אבוא ליקח בכורתו רק הבנים יקחוהו אח״מ ואין מכירתו כלום כי יאמרו לאו מכח אביו רק מכח אבוה דאבא קאתינא כנ״ל:

ונבוא אל המבוון בהקלס אב׳ רמב״ן מה שביך ילחק לעשו על מרבך תחי׳ שלא יזיקו אותו חיות ולסטים אשר הוא הולך שמה חמיל עיין בו, וא״ם אחר שנלכו אביו פי על אבנו יחי׳ ואינו הולך למות מעתה ובעבב הלא יאריך ימים יותל מאביו א״כ מכירתו קיימת ואין בידו לבטלה והיינו ויעשום עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו שייכו הברכה שביך אביו אותו על מרבך תחי׳ כנ״ל, וא״ם ג״כ הא דאמר יקרבו ימי אבל אבי ואהרגהו וכו׳ הייכו דבחחילה סבר הי׳ שיקרבו ימי אבלו קודם לאבל אביו כי הולך למות ומוילא תתבטל המכירה, אבל אחר שנלכו אביו ועל מרבך תחי׳ יקרבו ימי אבל אביו קודם אבלו ואין לו מנוס לאבל מידי יעקב אלא שיהרגהו והייכו יקרבו וכו׳ וא״א אלא ואהרגה יעקב אחי ואוא דרוש כאה:

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK